

Επιμέλεια Γιώργος Χατζηβασίλης



## ΤΑ ΜΑΘΑΤΕ ΤΑ ΝΕΑ;

# Τί σημαίνει «Άξιον Εστί», έτσι όπως το περιέγραψε ο Ελύτης

**Τ**ο Ελληνικό Φεστιβάλ παρουσίασε και με μεγάλη επιτυχία το ορατόριο «Άξιον Εστί» του Οδυσσέα Ελύτη με μουσική του Μίκη Θεοδωράκη, αλλά από συζητήσεις κατάλαβα ότι υπάρχουν πολλοί ουμπάροικοι που δεν γνωρίζουν, όπως δεν γνώριζα ούτε εγώ μέχρι χθες, γιατί το έγραψε ο Ελύτης. Ας διαβάσουμε, λοιπόν, τί σημαίνει «Άξιον Εστί», έτσι όπως το περιέγραψε με συγκλονιστικό τρόπο ο Ελύτης: «Αρχική αφορμή να γράψω το ποίημα μου την έδωσε η διαμονή μου στην Ευρώπη τα χρόνια του '48 με '51. Ήταν τα φοβερά χρόνια όπου όλα τα δεινά μαζί – πόλεμος, κατοχή, κίνημα, εμφύλιος – δεν είχανε αφήσει πέτρα πάνω στην πέτρα. Θυμάμαι την μέρα που κατέβαινα να μπω στο αεροπλάνο, ένα τσούρμο παιδιά που παίζανε σε ένα ανοιχτό οικόπεδο. Το αυτοκίνητό μας αναγκάστηκε να σταματήσει για μια στιγμή και βάλθηκα να τα παραπρώ. Ήταν κυριολεκτικά μες τα κουρέλια.

Χλωμά, βρώμικα, σκελετωμένα με γόνατα παραμορφωμένα, με ρουφηγμένα πρόσωπα. Τριγυρίζανε μέσα στις τσουκνίδες του οικοπέδου ανάμεσα σε τρύπες λεκάνες και σωρούς σκουπιδιών. Αυτή ήταν η τελευταία εικόνα που έπαιρνα από την Ελλάδα. Και αυτή, σκεπτόμουνα, ήταν η μοίρα του Γένους που ακολούθησε το δρόμο της Αρετής και πάλαιψε αιώνες για να υπάρξει. Πριν περάσουν 24 ώρες περιδιάβαζα στο Ουσί της Λωζάννης, στο μικρό δά-

ος πλάι στη λίμνη. Και ξαφνικά άκουσα καλπασμούς και χαρούμενες φωνές. Ήταν τα Ελβετόπαιδα που έβγαιναν να κάνουν την καθημερινή τους ιππασία. Αυτά που από πέντε γενεές και πλέον, δεν ήξεραν τι θα πει αγώνας, πείνα, θυσία. Ροδοκόκκινα, γελαστά, νιυμένα σαν πριγκπόπουλα, με συνοδούς που φορούσαν στολές με χρυσά κουμπιά, περάσανε από μπροστά μου και μ' αφοσαν σε μια κατάσταση που ξεπερνούσε την αγανάκτηση.

Ήταν δέος μπροστά στην τρομακτική αντίθεση, συντριβή μπροστά στην τόση αδικία, μια διάθεση να κλάψεις και να προσευχθείς περισσότερο, παρά να διαμαρτυρηθείς και να φωνάξεις. Ήταν η δεύτερη φορά στη ζωή μου – η πρώτη ήταν στην Αλβανία – που έβγαινα από το άτομό μου, και αισθανόμουν όχι απλά και μόνο αλληλέγγυος, αλλά ταυτομένος κυριολεκτικά με τη φυλή μου. Και το σύμπλεγμα κατωτερόπιτας που ένιωθα, μεγάλωσε φτάνοντας στο Παρίσι. Δεν είχε περάσει πολύς καιρός από το τέλος του πολέμου και τα πράγματα ήταν ακόμη μουδιασμένα.

Όμως τι πλούτος και τι καλοπέραση μπροστά σε μας! Και τι μετρημένα δεινά επιτέλους μπροστά στα ατελείωτα τα δικά μας! Δυοαρεοστημένοι ακόμα οι Γάλλοι που δεν μπορούσαν να' χουν κάθε μέρα το μπιφτέκι και το φρέσκο τους βούτυρο, δυσανασχετούσαν. Υπάλληλοι, σωφέρ, γκαρούνια, με κοιτάζανε βλοσυρά και μου λέγα-

νε: εμείς περάσαμε πόλεμο Κύριε! Κι όταν καμιά φορά τολμούσα να ψιθυρίσω ότι ήμουν Έλληνας κι ότι περάσαμε κι εμείς πόλεμο με κοιτάζανε παράξενα: α, κι εσείς έ; Καταλάβαινα ότι ήμασταν αγνοούμενοι από παντού και τοποθετούμενοι στην άκρη-άκρη ενός χάρτη απίθανου. Το σύμπλεγμα κατωτερόπιτας και π δεπτική διάθεση με κυρίευαν πάλι. Ξυπνημένες μέσα παλαιές ενοτικώδεις διαθέσεις άρχισαν να αναδεύονται και να ξεκαθαρίζουν.

Η παραμονή μου στην Ευρώπη με έκανε να βλέπω πιο καθαρά το δράμα του τόπου μας. Εκεί αναπτυδόνε πιο ανάγλυφο το άδικο που κατάτρεχε τον ποιητή. Σιγάσιγά αυτά τα δύο ταυτίστηκαν μέσα μου. Το επαναλαμβάνω, μπορεί να φαίνεται παράξενο, αλλά έβλεπα καθαρά ότι η μοίρα της Ελλάδας ανάμεσα στα άλλα έθνη ήταν ότι και η μοίρα του ποιητή ανάμεσα στους άλλους ανθρώπους – και βέβαια εννοώ τους ανθρώπους του χρήματος και της εξουσίας. Αυτό ήταν ο πρώτος σπινθήρας, ήταν το πρώτο εύρημα. Και η ανάγκη που ένιωθα για μια δέση, μου' δωσε ένα δεύτερο εύρημα. Να δώσω, δηλαδή, σ' αυτή τη διαμαρτυρία μου για το άδικο τη μορφή μιας εκκλησιαστικής λειτουργίας. Κι έτσι γεννήθηκε το «Άξιον Εστί».

Εμένα με συγκλόνισαν αυτά τα λίγα λόγια του μεγάλου μας ποιητή. Ελπίζω να ταρακουνήσουν και τη δική σας συνείδηση για να ανταποκριθείτε στην παρακάτω έκκλησή μου...

## Ο Ερανός του 2MM

Μην ξεχάσετε να τηλεφωνήσετε ή και να πάτε στα γραφεία του μελωδικού σταθμού 2MM για να κατέθεστε τα δολάριά σας, λίγα ή πολλά, για να βοηθήσουμε σαν παροικία τα αθώα θύματα της βάναυσης οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, τα παιδιά με ειδικές ανάγκες που το κράτος έχει εγκαταλείψει από το Νοέμβριο του 2014. Ούτε καθίκον σας είναι, ούτε υποχρεωμένοι είστε να βοηθήσετε αυτά τα παιδιά, όμως σκεφτείτε ένα πράγμα: Πώς θα θέλατε οι άλλοι να συμπεριφέρθουν αν επρόκειτο για δικό σας παιδί ή εγγόνι;

Αυτά τα αθώα πλάσματα δεν γνωρίζουν καν την άθλια κατάσταση στην οποία βρίσκονται, όμως το γνωρίζουμε εγώ και εσείς, γι' αυτό ας δείξουμε σήμερα την ανθρωπιά μας, τη χριστιανωσύνη μας, την ευαισθησία μας γι' αυτούς που υποφέρουν αβούθητοι, προπαντός τα παιδιά. Τηλεφωνείστε το 9564-6400 και δώστε τον οβολό σας τώρα, αμέσως!

## Το μεγαλύτερο δώρο

Υπάρχει μεγαλύτερο δώρο από το να δωρίσετε ζωή έστω σ' έναν άγνωστο; Σήμερα υπάρχουν στην Αυστραλία χιλιάδες καρδιοπαθείς, νεφροπαθείς και κάθε άλλου είδους «...παθείς», που προσμένουν με αγωνία μια καρδιά, ένα νεφρό, ένα ήπαρ, ένα μάτι, έναν πνεύμονα, ή πάγκρεας για να ζήσουν χωρίς να υποφέρουν. Δωρίσετε, λοιπόν, ένα όργανό σας, αφού φροντίστε να συζητήσετε την απόφασή σας με την οικογένειά σας, επειδή θα ερωτηθεί να επιβεβαιώσει την επιθυμία σας.

Για να καταχωρίσετε την απόφαση της δωρεάς σας μπορείτε να επισκεφθείτε το [www.donatelife.gov.au](http://www.donatelife.gov.au) για να εγγραφείτε τηλεφωνικά ή καλέστε το 1800 777 203 (Αγγλικά), αλλά μπορείτε και να επισκεφθείτε το κέντρο εξυπηρέτησης πελατών του Medicare.

## Ο φτωχός και η μοίρα του

Αν δεν είναι οι πλημμύρες που καταστρέφουν τις φτωχές χώρες, είναι η ξηρασία, ή οι πυρκαγιές και αν δεν είναι όλα αυτά έρχεται ο Εγκέλαδος για να γκρεμίσει και να σκοτώσει, όπως έγινε πριν μερικές μέρες στο ορεινό Νεπάλ, όπου έχασαν τη ζωή τους περισσότεροι από 4000 άνθρωποι, ενώ αγνοείται η τύχη και εκαντοντάδων αυστραλών τουριστών. Συνηθίζουμε να μιλάμε για εκδίκηση της Φύσης όταν συμβαίνουν αυτές οι τραγωδίες, αλλά η Φύση δεν είναι εκδικητική, όπως δεν πιστεύει ότι υπάρχει Θεός πιμωρός. Πολλές φορές αυτά τα φαινόμενα είναι συνέπειες τής δικής μας αμυναλωσύνης με την ανατροπή των φυσικών ισορροπιών που οφείλουμε να τηρούμε για να προστατεύσουμε το περιβάλλον μας. Δεν είναι δυνατόν να καταστρέψεις τα θεμέλια του σπιτιού σου χωρίς να πέσει και να σε πλακώσει, δεν είναι δυνατόν να σπαταλάς την περιουσία σου και να μην χρεοκοπίσεις, δεν είναι δυνατόν να προσέχεις την υγεία σου και να μην αρρωστήσεις, δεν είναι δυνατόν να πιδηξεις από γκρεμό και να μην σκοτωθείς. Ομως, υπάρχουν ακόμη που πιστεύουν ότι ο άνθρωπος δεν καταστρέψει το περιβάλλον του, δεν μολύνει τον αέρα που αναπνέει, τις θάλασσες και τα ποτάμια. Το τίμημα για την περιφρόνηση των φυσικών ισορροπιών θα πληρώσουν πολύ ακριβά τα εγγόνια μας και εγγόνια τους.

## Μαθαίνουν από τα λάθη τους

Ο Αδωνις Γεωργιάδης συνεχίζει τις ανοσίες του επειδή δεν ξέρει και τίποτε άλλο, όμως πήρε την απάντηση του από τον αναπληρωτή υπουργό Διεθνών Οικονομικών Υποθέσεων, Ευκλείδη Τσακαλώτο, ο οποίος με ειλικρίνεια ομολογεί ότι πικρόντησε την έκανε λάθος: «Όταν διαπραγματεύεσαι κάνεις λάθος. Όταν δεν διαπραγματεύεσαι δεν κάνεις λάθος. Όταν σου δίνουν έξι μήνες παράταση κι εσύ λές «όχι δύο μήνες» για να στραγγαλίσουμε την επόμενη κυβέρνηση, άρα τη Δημοκρατία, δεν πρόκειται για λάθος. Εμείς μαθαίνουμε από τα λάθη και ξέρει ο ελληνικός λαός ότι του λέμε την αλήθεια για αυτό και μας εμπιστεύεται κι αν εσείς του λέγατε την αλήθεια και δεν θα πηγαίνετε κι στις δημοσκοπήσεις τόσο χάλια. Εμάς είναι σίγουρος ότι θα του λέμε την αλήθεια κι όταν πάμε καλά κι όταν δεν πάμε καλά κι όταν έχουμε μια καλή συμφωνία κι όταν δεν έχουμε καλή συμφωνία. Κάνουμε συνεχώς βελτίωσης για να συντονιζόμαστε καλύτερα για να έχουμε πιο αποτελεσματική παρέμβαση γιατί αυτό απαιτεί το κόσμος ο καιρός και π διαπραγμάτευση. Αυτά τα μαθήματα έπρεπε να τα είχατε μάθει εδώ και καιρό αλλά που αποδεικνύεται ότι δεν πρόκειται να τα μάθετε ποτέ».

Είναι πολύ αργά για να διδαχτούν ο Αδωνις και ο Σαμαράς με τον Βορίδη, πολύ αργά για να σώσουν την πολιτική τους σταδιοδρομία και π εκπαραθύρωσή τους είναι θέμα πημερών πια, γιατί στη Νέα Δημοκρατία έχουν αντιληφθεί πως δεν είναι δυνατόν να γίνουν εναλλακτικά κυβέρνηση με πηγέτες αυτούς που έφτυσε ο ελληνικός λαός.